

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ

KVĚTEN

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Dva příběhy rodin s dítětem s postižením z pohledu vyprávění jejich matek – srovnávací studie = Two stories of families with a disabled child from the point of view of their mothers - a comparative study / Aleš Benda, Monika Mužáková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky -- ISSN 1211-2720 -- Roč. 32, č. 3-4 (2022), s. 147-174.

Popsány jsou dva případy rodin pečujících o dítě s postižením. Výzkumné šetření bylo zaměřeno na to, jakým způsobem se matky vypořádávají s postižením svého dítěte (s vrozeným i získaným postižením), jaké volí vyrovnávací strategie a především jaká je jejich vůle žít dále šťastný a kvalitní život. Zjišťována také byla míra poskytování psychické podpory od okolí a problémy se vzděláváním postižených dětí.

postižený ; rodina ; rodinný život ; rodičovská role ; rodičovská odpovědnost ; matka ; kvalita života ; psychická zátěž ; péče o dítě ; srovnávací analýza ; duševní zdraví ; inkluzivní vzdělávání ; integrace žáka ; podpurná opatření ; spolupráce ve výchově ; komparace ; pečující osoba ; domácí péče

<http://katalog.npmk.cz/documents/527902>

2.

Možnosti zkoumání sebeřízeného učení = Research possibilities of self-directed learning / Miroslava Dvořáková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 12, č. 2 (2022), s. 179-197.

Popsány jsou metody využívané v empirickém zkoumání sebeřízeného učení na základě analýzy článků v mezinárodních časopisech zaměřených na problematiku sebeřízeného učení (Journal of Self-Directed Learning) a na vzdělávání dospělých (Adult Education Quarterly, International Journal of Lifelong Education). Výsledkem analýzy je základní přehled nástrojů, které jsou využívány při zkoumání sebeřízeného učení, a to jak v kvantitativním i kvalitativním výzkumném designu, tak i při zkoumání sebeřízeného učení jako procesu i sebeřízenosti jako určitého atributu osobnosti.

vzdělávání dospělých ; pedagogický výzkum ; empirický výzkum ; analýza vědecké literatury ; metoda výzkumu ; sebeřízené učení ; sebeřízení

<http://katalog.npmk.cz/documents/527815>

3.

Pohár vědy : týmová přírodovědně-technická soutěž, ve které se učí bádát i ti nejmenší / [Science Cup : team scientific-technical competition including inquiry-based learning for the youngest.] / Jitka Houfková, Kateřina Vágnerová – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 12, č. 8 (duben 2023) (2022/2023), s. 52-55.

Soutěž Pohár vědy je týmová přírodovědně-technická soutěž pro děti a mládež od mateřské po střední školu. Rozvíjí nadšení pro experimentování a bádání spolu s týmovou prací. Soutěž je mezinárodní, všechna zadání jsou zveřejněna v češtině a angličtině a každý ročník soutěže má jiné téma. Prezentovány jsou ukázky Poháru vědy pro předškoláky – všechny činnosti jsou přizpůsobeny této věkové skupině. Témata minulých ročníků soutěže pro předškoláky byla: Mosty, Katapulty, Létání. Dvanáctý ročník soutěže Pohár vědy s názvem Kolem světa právě probíhá. Po jeho skončení bude představeno zadání a jeho zajímavá řešení. Aktuální informace na poharvedy.eu.

mezinárodní soutěž ; předškolní dítě ; školní věk ; střední škola ; badatelsky orientovaná výuka ; rozvíjení schopností ; téma ; týmová práce

<http://katalog.npmk.cz/documents/527820>

4.

Program proti šikaně KiVa - rozhovor s koordinátorkami prvních KiVa škol v České republice / [KiVa anti-bullying program - interview with the coordinators of the first KiVa schools in the Czech Republic.] / Iveta Hružová, Miroslava Pašková ; Monika Kotrbová – cze

In: Učitel'ský měsíčník : odborný časopis pro pedagogy -- ISSN 2694-9946 -- Roč. 2023, č. 4 (2023), s. 33-35.

Článek přináší rozhovor s koordinátorkami programu KiVa (finský program prevence šikany, z finského Kiusaamista Vastaa). Jejich školy byly zapojeny do pilotního testování programu, které v letech 2000-2022 zrealizovala organizace Schola Empirica, z. s. V sérii tří rozhovorů časopis přiblíží, jaké byly začátky s programem, jak se změnil způsob řešení šikany ve škole a jak k programu přistupují žáci. V prvním rozhovoru se zaměřují na očekávání a začátky. Jaké zkušenosti měly obě koordinátorky s jinými preventivními programy, v čem je KiVa jiná, jak se škola připravovala na implementaci programu, co bylo největší výzvou a proč se škola do programu přihlásila.

základní škola ; školní prostředí ; nesprávné chování ; šikanování ; prevence ; metodika ; pilotní projekt ; program ; test ; hodnocení ; bezpečnost ; vztahy mezi vrstevníky ; Schola Empirica ; Finsko ; Česko ; metodik prevence ; preventivní programy

<http://katalog.npmk.cz/documents/527938>

5.

Příklady dobré praxe z práce asistentek pedagoga a školních asistentek se žáky se sociálním znevýhodněním a jejich rodinami. Část 1 / [Examples of good practice from the work of teaching assistants and school assistants with socially disadvantaged pupils and their families. Part 1.] / Barbora Šebová – cze

In: Učitel'ský měsíčník : odborný časopis pro pedagogy -- ISSN 2694-9946 -- Roč. 2023, č. 2 (2023), s. 31-32.

Článek se zaměřuje na příklady dobré praxe v oblastech podpory sociálně znevýhodněných rodin ve školní přípravě jejich dětí a navazování komunikace a spolupráce se školou. Prostřednictvím společnosti Nová škola o. p. s. vznikl projekt Džas dureder (Jdeme dál) na podporu inkluze a motivace ke vzdělávání především romských sociálně znevýhodněných žáků v základních školách ve Šluknově a Krásné Lípě. V textu je popsána individuální a skupinová pomoc ve školním prostředí pomocí asistentek pedagoga a práce školních asistentek formou tzv. odpoledních klubů (doučování, volnočasové aktivity, prohlubování vzájemných vztahů mezi rodinami a školou). Intenzivnější podpora je poskytována individuálním doučováním v rodině.

asistent pedagoga ; sociální pedagogika ; žák ; základní škola ; sociální znevýhodnění ; sociálně znevýhodněný ; socioekonomický status ; Romové ; spolupráce ve výchově ; výchovné působení ; doučování ; pedagogická podpora ; inkluzivní vzdělávání ; podpůrná opatření ; individuální přístup ; program ; Nová škola (společnost) ; Šluknov (Česko) ; Krásná Lípa (Děčín, Česko) ; sociální pedagogové ; volnočasové aktivity

<http://katalog.npmk.cz/documents/527921>

6.

Revize ICT : informatika a digitální kompetence na 1. stupni / [Revision of ICT : computer science and digital competence at the elementary school.] / Daniela Kramulová – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 126, č. 7 (2023), s. 22.

Na prvním stupni základních škol, ve 4. a 5. třídách, se ve školním roce 2023/2024 objeví nový předmět informatika. Nová klíčová kompetence – digitální – bude začleněna do revidovaných rámcových vzdělávacích programů. Vznikne i potřeba nových metod výuky pro žáky mladšího školního věku. Národní pedagogický institut nabízí jednorázové akce, webináře, online setkávání, které se zaměřují na podporu prvostupňových učitelů bez předchozí informatické průpravy, tzv.

Startovací balíček. Na webu revize.edu v záložce Nabídka podpory a kurzů jsou přehledně členěné informace ke vzdělávacím obsahům a očekávaným výstupům.

základní škola ; první stupeň ; primární vzdělávání ; rámcový vzdělávací program ; vyučovací předmět ; informatika ; digitální gramotnost ; informační technologie ; další vzdělávání učitelů ; didaktické využití počítače ; vzdělávací program ; učební osnovy ; vyučovací metoda ; digitální kompetence ; revize RVP ZV ; tandemová výuka

<http://katalog.npmk.cz/documents/527966>

7.

Skills of PhD graduates for Open Science and Open Innovation = Dovednosti absolventů doktorského studia v oblasti Open Science a Open Innovation / Michal Janíčko, Zdeňka Šimová, Denise McGrath -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání -- ISSN 1804-526X -- Roč. 12, č. 2 (2022), s. 119-146.

Popsány jsou výsledky analýzy dovedností absolventů doktorského studia užitečných pro Open Science a Open Innovation. Analyzovány byly rozhovory se zaměstnavateli z akademické sféry i mimo ni, se zaměstnanými absolventy doktorského studia a doktorandy v České republice, Irsku a Dánsku. Identifikováno bylo pět klíčových dovedností: (1) spolupráce a interdisciplinární výzkum, (2) praktická využitelnost výsledků výzkumu, (3) zapojení širší veřejnosti do výzkumu, (4) využívání nástrojů Open Science a (5) plánování kariéry.

doktorské studium ; absolvent ; dovednost ; kompetence ; analýza ; výsledek výzkumu ; doktorand ; spolupráce ; vědecká činnost ; výzkum ; profesní dráha ; věda ; inovace ; Česko ; Irsko ; Dánsko ; otevřený přístup

<http://katalog.npmk.cz/documents/527676>

8.

Sonda do duše úzkostných dětí : je příčinou výchova, nebo temperament dítěte? / [Probe into the soul of anxious children : is it caused by their upbringing, or their temper?.] / Václav Mertin – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 12, č. 8 (duben 2023) (2022/2023), s. 40-43.

Dětský psycholog se v článku zabývá úzkostmi u dětí a jejich příčinami. Hovoří o dětech stabilních, které žádný neúspěch příliš nerozhází, a o dětech odmala velmi opatrných, což souvisí s jejich vrozeným temperamentem, a ten nemáme šanci výchovou změnit. Mnohokrát k vytvoření dětského strachu přispívají i sami dospělí - strašením, trvalou kritičností nebo přenesením strachu z nich samotných na dítě. Obavy dítěte mohou souviset i s návštěvou mateřské školy, kdy je zdánlivým "řešením" ze strany učitelky snaha dítě "převychovat". Předejit strachu se dá např.

tím, že dítěti popíšeme, co se bude dít, namísto je i racionální vysvětlení obav a dítě by rovněž mělo být ubezpečeno, že bát se není žádná ostuda.

předškolní dítě ; předškolní věk ; strach ; úzkost ; výchova dítěte ; povaha ; vztah dospělý-dítě ; mateřská škola ; rodina ; pedopsychologie ; temperament ; kritika ; bezpečí ; racionalita

<http://katalog.npmk.cz/documents/527802>

9.

Students' willingness to communicate in English : Czech adaptation of Willingness to Communicate Inside the Classroom scale / [Ochota studentů komunikovat v angličtině : česká adaptace stupnice "Ochota komunikovat uvnitř třídy".] / Jaroslava Jelínková, Vlastimil Chytrý, Petr Gregor, Anthony Laue -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 16, č. 1 (2022), s. 29-53.

Kvalitní komunikace mezi učitelem a studenty přispívá k procesu osvojování cizího jazyka. Model ochoty komunikovat v cizím jazyce popisuje individuální vlastnosti a situační proměnné, které ovlivňují připravenost studenta vstoupit v určitém okamžiku do dialogu s jinou osobou. Tato studie poskytuje informace o výsledcích adaptace škály „Ochota komunikovat uvnitř třídy“ (Willingness to Communicate Inside the Classroom). Průzkum probíhal mezi studenty Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, kteří navštěvovali seminář anglického jazyka v letech 2018-2019.

student ; student učitelství ; pedagogická fakulta ; vysoká škola ; jazyková výuka ; cizí jazyk ; angličtina ; práce ve třídě ; konverzace ; verbální komunikace ; měření ; technika měření ; průzkum ; výsledek výzkumu ; hodnocení studenta ; aktivizující metoda ; 2018-2019

<http://katalog.npmk.cz/documents/527598>

10.

Supervize na základních školách = Supervision at elementary school / Bohdana Břízová, Jana Šleisová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů -- ISSN 1213-7758 -- Roč. 21, č. 1 (2021), s. 23-35.

Výzkum náhledu ředitelů a učitelů základních škol na realizovanou supervizi. Většina dotazovaných neznala koncepci supervize před jejím absolvováním. Článek popisuje zavedení supervize na sledovaných školách a nekooperativnost ze strany učitelů. Článek identifikoval několik problémů v realizaci, zejména nedostatečné seznámení učitelů s cíli supervize před jejím zavedením, spornou přítomnost vedení na supervizi a zásah do času mimo pracovní dobu.

postoj učitele ; pracovní prostředí ; pracovní vztahy ; další vzdělávání učitelů ; základní škola ; kvalitativní výzkum ; výsledek výzkumu ; Plzeňský kraj (Česko : 2000-) ; supervize ; postoj ředitele

<http://katalog.npmk.cz/documents/527494>

11.

Testování úrovně žákovských znalostí z učiva o neživé přírodě jako jednoho ze základních pilířů pro následné vytvoření přírodovědné gramotnosti = Testing the level of students' knowledge of the curriculum of inanimate nature as a basic pillar for the subsequent creation of natural science literacy / Štěpánka Chmelová, Romana Zvolánková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Arnica : acta rerum naturalium didactica : časopis pro rozvoj přírodovědného vzdělávání -- ISSN 1804-8366 -- Roč. 2022, č. 1-2 (2022), s. 7-15.

Studie pojednává o znalostech žáků z oblasti neživé přírody. Pro její realizaci byl zvolen didaktický test koncipovaný tak, aby zahrnoval základní znalosti, které by měli žáci získat již do 6. třídy základní školy. Výzkumu se zúčastnilo 1043 žáků z 6. až 9. tříd základních škol napříč Českou republikou. Celková úspěšnost testu v rámci jednotlivých ročníků se pohybovala v rozmezí 69,3-74,5%, nejlépe dopadli žáci 6. a 9. tříd, patrně proto, že se v těchto ročnících tématu neživé přírody věnuje více učiva. Nebyly rozdíly mezi znalostmi chlapců a dívek. Výsledky mohou být ovlivněny on-line formou dotazníku, různorodým souborem respondentů i rozsahem probraného učiva.

přírodopis ; přírodní vědy ; znalost ; žák ; základní škola ; vyučovací předmět ; didaktický test ; chlapec ; dívka ; výsledek výzkumu ; Česko ; neživá příroda ; úspěšnost ; ročník 6-9

<http://katalog.npmk.cz/documents/527680>

12.

Testy na hodnotenie pohybových kompetencií pre 3.-4. ročník ZŠ MOBAK 3-4 = Test battery MOBAK 3-4 and its use in physical education at the elementary school / Zuzana Herzánová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 89, č. 1 (2023), s. 37-43.

Článek navazuje na text v časopisu TVSM č. 1/2022, kde byla představena testovací baterie MOBAK, její základní struktura a testování pro 1. a 2. ročník ZŠ. Jedná se o diagnostický nástroj, který slouží ke zjišťování pohybové schopnosti a zaznamenávání efektivity tělesné výchovy a pohybové přípravy. V předloženém textu autorka prezentuje baterii MOBAK 3-4, která obsahuje 8 testovacích položek rozdělených na 2 části. První část tvoří testy zaměřené na zjišťování základních kompetencí ovládání míče/míčku, druhá část tvoří testy na ovládání vlastního těla. Všech osm testů je podrobně popsáno včetně fotografií.

základní škola ; první stupeň ; tělesná výchova ; pohybová aktivita ; tělesná zdatnost ; dovednost ; motorika ; test ; pohybový rozvoj ; hodnocení žáka ; měření výkonu ; kompetence ; zvládání ; ročník 3-4 ; kinantropologie ; tělesná výkonnost ; míč ; švihadlo

<http://katalog.npmk.cz/documents/528000>

13.

Virtuální co-teaching aneb Tandemová výuka jiným způsobem - miniseriál. Část 1, Seznámení s co-teachingem a jeho virtuální verzí / [Virtual co-teaching or Tandem teaching in a different way - miniseries. Part 1, Introduction to co-teaching and its virtual version.] / Zuzana Svobodová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Učitel'ský měsíčník : odborný časopis pro pedagogy -- ISSN 2694-9946 -- Roč. 2023, č. 4 (2023), s. 7-9.

Představen je projekt podpořený Technologickou agenturou ČR s názvem Nová metoda vzdělávání pro 21. století: Virtual-Co-Teaching. Tým katedry andragogiky a managementu vzdělávání PedF UK v něm pracoval na smysluplném využití virtuální spolupráce mezi učiteli a odborníky a zjišťoval, jaké možnosti nabízí způsob výuky, při kterém je jeden vzdělavatel fyzicky přítomný a druhý virtuálně připojený. Autorka připravila sérii tří článků, které ukážou možnosti metody pro běžnou výuku v obvyklém školním prostředí. V prvním dílu jsou vysvětleny základy co-teachingu a různé modely spolupráce dvou vzdělavatelů.

vzdělávání ; inovace ve vzdělávání ; experimentální pedagogika ; vzdělávací technologie ; výuka ; forma výuky ; postoj učitele ; školní prostředí ; virtuální realita ; virtuální učební prostředí ; tandemová výuka ; kooperativní učení ; koordinace

<http://katalog.npmk.cz/documents/527933>

14.

Vyhodnocení výsledků vzdělávání 2022 nepotvrdilo černé scénáře propadu vzdělávání / [The evaluation of education results 2022 did not confirm the black scenarios of the drop in education.] / Petr Suhomel – cze

In: Informační bulletin ČŠI -- Roč. [9], č. 1 (březen) (2023), s. 6-7.

V průběhu roku 2022 realizovala Česká školní inspekce rozsáhlé zjišťování vzdělávacích výsledků žáků 5. a 9. ročníků základní školy a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Výsledky, které byly porovnány s rokem 2017, umožnily posoudit změny, ke kterým došlo. V tomto období byly výsledky zvláště pečlivě sledovány vzhledem k dopadům pandemie covidu-19 do oblasti vzdělávání. Velká pozornost byla věnována socioekonomickému statusu žáků. Porovnání výsledků v testech z roku 2017 a 2022 neukazuje na "černé scénáře". Zjištěné hodnoty v textu a přiložených grafech.

základní škola ; víceleté gymnázium ; vzdělávání ; čeština ; matematika ; forma výuky ; distanční vzdělávání ; covid-19 ; inspekce ; kontrola výkonu ; komparace ; srovnatelný výkon ;

socioekonomický status ; Česko ; pandemie ; 2017-2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/527886>

15.

Zadání pro NPI ČR : revize rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání / [Assignment for NPI CR : revision of the framework educational program for basic education.] / Jan Berki, Dominik Dvořák, Martin Chvál, Jan Jiterský, Tomáš Kuba, Tomáš Pavlas, Jana Straková, Ondřej Šteffl, Kamil Ubr, Arnošt Veselý – cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 126, č. 6 (2023), s. 23-25.

Kolektiv autorů předkládá dokument, který se týká revize rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a který navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a Hlavní směry revize RVP ZV. Je vypracován jako zadání pro Národní pedagogický ústav ČR. Platnost dokumentu je vymezena procesem aktuálně probíhající revize RVP ZV. Obsahuje pět částí: 1) Obecná část a formát RVP ZV, 2) Vzdělávací obsah, 3) Uzlové body, 4) Rámcový učební plán (včetně grafického znázornění časových dotací), 5) Modelové školní vzdělávací programy.

základní škola ; základní vzdělávání ; rámcový vzdělávací program ; učební plán ; dokument ; školská politika ; rozvoj vzdělání ; vývoj kurikula ; směrnice ; Národní pedagogický institut České republiky ; revize RVP ZV ; aktualizace ; pojetí výuky

<http://katalog.npmk.cz/documents/527944>